

**Master i logopedi ved Universitetet i Nordland
2011-2015**

Toril Risberg

UiN-rapport 4/2015

Toril Risberg

Master i logopedi ved Universitetet i Nordland 2011-2015

UiN-rapport nr. 4/2015

© Universitetet i Nordland

ISBN: 978-82-7314-755-4

ISSN: 1892-476X

Trykk: Trykkeriet UiN

Universitetet i Nordland

8049 Bodø

Tlf: +47 75 51 72 00

www.uin.no

Alle rettigheter forbeholdes.
© Universitetet i Nordland

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	7
1 INNLEDNING.....	9
2 FORHISTORIE OG KONTROVERS.....	10
3 ADMINISTRATIVE TILTAK OG AVGJØRELSER.....	12
4 PLANUTVIKLING OG FAGLIG KOMPETANSE.....	14
Planutvikling	15
Faglig kompetanse	17
5 ORGANISERING OG FAGLIG INNHOLD	19
Samlingsomfang.....	19
Samlingsprogram og faglige arbeidskrav.....	20
Praksis.....	21
Masteroppgaven.....	24
6 GJENNOMSTRØMMING OG EVALUERING	25
Evaluering av UiNs masterstudium i logopedi	26
7 AVSLUTTENDE BETRAKTNINGER	32
REFERANSER	34
Vedlegg.....	35

FORORD

I statsbudsjettet for 2011 ble daværende Høgskolen i Bodø gitt som samfunnsmandat å etablere et toårig masterstudium i logopedi med oppstart høsten 2011. Denne rapporten beskriver perioden fra budsjetttildelingen forelå høsten 2010 og frem til sommeren 2015 da jeg fratrådte min funksjon som programansvarlig for master i logopedi ved Universitetet i Nordland.

Bodø, november 2015

Toril Risberg

1 INNLEDNING

For å møte utfordringen ved større ungdomskull var det i Kunnskapsdepartementets foreløpige tildelingsbrev *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2011 for universiteter og høyskoler* tatt sikte på økt antall studieplasser innen fagområder hvor det var særlig behov for flere kandidater, deriblant helse- og sosialfag og lærerutdanning (Kunnskapsdepartementet, 2010). Der var det også en overraskende og særdeles krevende utfordring for daværende Høgskolen i Bodø, fra 2011 Universitetet i Nordland og 2016 Nord universitet: Master i logopedi ble på landsbasis tildelt 40 nye studieplasser, og 20 av dem var øremerket Høgskolen i Bodø med studiestart for første studentkull allerede høsten 2011.

Denne rapporten er en beretning om realiseringen av dette masterprogrammet i logopedi, fra de første forberedelsene da tildelingsbrevet ble kjent høsten 2010 og det etterfølgende planleggingsarbeidet, til oppstarten høsten 2011 og gjennomføringen og videreutviklingen av studiet frem til sommeren 2015.

2 FORHISTORIE OG KONTROVERS

Fagpersonale ved Høgskolen i Tromsø, Høgskolen i Nesna og Høgskolen i Bodø hadde over tid arbeidet med å få til en felles nordnorsk logopedutdanning. Det ble utviklet to mulige modellforslag for eventuell realisering, men av ulike årsaker ble initiativet ikke fulgt opp. Universitetet i Tromsø (UiT) mottok likevel i etterkant en rekke henvendelser fra aktører som etterspurte logopediutdanning i Nord-Norge, blant annet Brønnøysund kommune som gjennom Torgar Næringshage rettet en konkret henvendelse med ønske om en fleksibelt tilrettelagt masterutdanning. Kommunen var bekymret for logopedisituasjonen i regionen generelt og for landsdelens eneste logopediske senter beliggende i Sømna spesielt, og mente derfor tilbudet burde legges til Sør-Helgeland.

Med dette som bakgrunn nedsatte universitetsdirektøren ved UiT i august 2009 en arbeidsgruppe som skulle utrede muligheten for et masterstudium innen logopedi ved UiT. Arbeidsgruppens rapport vedlagt de to ovennevnte modellforslagene forelå i slutten av september 2010 (Universitetet i Tromsø, 2010a).

Da statsbudsjettet for 2011 ble fremlagt med tildeling av studieplasser til et masterstudium i logopedi ved Høgskolen i Bodø, ble det fra UiT gitt uttrykk for at de «ble tatt fullstendig på senga» (Aarbakke, 2010). Den overraskende tildelingen kom da man var helt i slutfasen av styrebehandlingen om eventuell etablering av logopedistudium ved UiT, og universitetsdirektøren mente at før UiT fattet endelig vedtak i saken, burde det vurderes om det var søkergrunnlag til to masterstudier i logopedi i Nord-Norge. Han fremmet ikke forslag til vedtak i saken under henvisning til at diskusjonen i styret ville vise om det var grunnlag for å gå videre og realisere planen, eller om studiet burde skrinlegges (Universitetet i

Tromsø, 2010a). På styremøtet 14. oktober 2010 fremmer imidlertid rektor Aarbakke forslag hvor styret ber universitetsdirektøren om å arbeide videre med saken, og forslaget vedtas enstemmig (Universitetet i Tromsø, 2010b).

I universitetsdirektørens innstilling til studieprogramportefølje 2011/2012 og fastsetting av opptakstall, adgangsregulering og måltall for studieprogresjon ble det foreslått avsatt 15 studieplasser til masterstudiet i logopedi (Universitetet i Tromsø, 2010c), og innstillingen ble enstemmig vedtatt på styremøtet 18. november 2010 (Universitetet i Tromsø, 2010d). Det fremgår også av saksutredningen at universitetsledelsen i etterkant av det forutgående styremøtet hadde sendt brev til Kunnskapsdepartementet og bedt om synspunkter på hvordan saken burde behandles videre, og departementet hadde gitt muntlig orientering om at de stilte seg positiv til at UiT startet programmet (Universitetet i Tromsø, 2010c).

Rektor Aarbakke var i denne tidsperioden nærmest fast innslag i morgen-nyhetene til NRK Nordland med beklagelser over det urimelige og uriktige ved tildelingen til Universitetet i Nordland, og det var også avisoppslag hvor han hevdet at det ville «ta tid før Bodø kan starte opp» (Aarbakke, 2010). UiTs masterstudium i logopedi kom i gang høsten 2011 som deltidsstudium lokalisert til Brønnøysund, og da med 300.000 kroner i økonomisk støtte fra Nordland fylkeskommune (Nordland fylkeskommune, 2010).

3 ADMINISTRATIVE TILTAK OG AVGJØRELSE

Ut fra Kunnskapsdepartementets tildeling fremmet dekanen ved Profesjonshøgskolen (PHS) gjennom dekanvedtak 36/10 søknad til styret ved Høgskolen i Bodø om etablering av studiet Master i logopedi (120 stp) med henvisning til høgskolens retningslinjer for søknad om etablering av studier vedtatt i sak 62/2010. Det ble også vist til § 2-2, *Standarder og kriterier for akkreditering av studier på høyere grads nivå* i kapittel 2 i Forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studier (...) i norsk høyere utdanning, fastsatt av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) 25. januar 2006. Begrunnelsen for søknaden var at studiet ut fra sin praksisorientering også var egnet som opptaksgrunnlag for PhD i studier av profesjonspraksis, og dermed kunne vedtas etablert av høgskolens styre uten ytterligere godkjenning fra NOKUT (Høgskolen i Bodø, PHS, 2010). Samtidig oppnevnte Profesjonshøgskolen en arbeidsgruppe som blant annet skulle påbegynne arbeidet med studieplanen for masterstudiet i logopedi.

I styremøte 10. november 2010 fattet høgskolens styre følgende vedtak:

”1. Styret vedtar å etablere Master i logopedi. Endelig studieplan og en faglig vurdering som avklarer hvordan studentene som gjennomfører Master i logopedi kvalifiserer seg til opptak til PhD studiet, Studier i profesjonspraksis, skal fremmes før etablering.

2. Før endelig etablering forutsettes rektors godkjenning av studieplanen for studiet i henhold til NOKUTs kravspesifikasjoner.” (Høgskolen i Bodø, 2010a).

Av rapportering til Kunnskapsdepartementet om status 15. november 2010 fremgår det at høgskolens ledelse tar sikte på å fremme sak for institusjonens styre

om etablering av studiet Master i logopedi til styremøte 16. desember 2010 (Høgskolen i Bodø, 2010b). Det informeres også om følgende:

- Det er nedsatt en arbeidsgruppe for å utvikle studieplan for studiet og utrede mulighet for samarbeid med andre læresteder.
- Høgskolen er i prosess med å tilsette en professor i pedagogikk og én eller to professorer i II-stillinger som skal knyttes til mastergraden.
- Man er i kontakt med ulike institusjoner med kompetanse innenfor logopedi for å få avtaler om praksisplasser.

I møtet 16. desember 2010 fattet høgskolens styre følgende vedtak:

- ”1. Styret for Høgskolen i Bodø tar redegjørelsen for masterstudiet i logopedi, vedrørende studieplan og innpassning til PhD i studier av profesjonspraksis, til orientering.
2. Styret forutsetter at den fullstendige studieplanen fremlegges studie kvalitetsutvalget og godkjennes av rektor før igangsettelse av studiet.” (Høgskolen i Bodø, 2010c).

Studiekvalitetsutvalget fikk seg forelagt utkast til endelig studieplan med emnebeskrivelser for behandling i utvalgets møte i januar 2011, og de kommentarene som fremkom på møtet, ble tatt med i det videre planarbeidet. Rektor godkjente så den endelige studieplanen med emnebeskrivelser 11. mars 2011 (Universitetet i Nordland, 2011a), og i tråd med Kunnskapsdepartementets forutsetning var masterstudiet i logopedi ved Universitetet i Nordland i gang fra semesterstart høsten 2011.

4 PLANUTVIKLING OG FAGLIG KOMPETANSE

Arbeidsgruppen som ble etablert etter tildelingen høsten 2010, hadde som oppgave å utvikle studieplan for masterstudiet i logopedi, kartlegge potensielle praksissteder og utrede mulighet for samarbeid med andre læresteder. Gruppen besto av fagdekan Ann Gøril Hugaas, programansvarlig for master i tilpasset opplæring dosent Gisle Johnsen, privatpraktiserende logoped Marit Grepperud og daværende høgskolelektor Bjørg Mari Hannås. I forbindelse med slutføringen av sitt PhD-prosjekt ble Hannås permittert fra gruppen og erstattet av dosent Toril Risberg som senere også ble programansvarlig for masterstudiet i logopedi. Gruppens sekretær var daværende førstekonsulent/jurist Fredrik Boksasp.

Det ble også opprettet en emneplangruppe for logopediske emner som besto av programansvarlig Toril Risberg, logoped Marit Grepperud og logopedene Janicke Eliassen og Grete Stabæk fra Spesialpedagogisk senter Nordland, og i tillegg opprettet fagdekanen en referansegruppe for studiet. Målet med en slik referansegruppe var i første omgang av rådførende karakter, men innebar også et ønske om å knytte til seg kontakter i de ulike kompetansemiljøene regionalt så vel som nasjonalt. De som fant å kunne delta var Nordland fylkeskommune, Spesialpedagogisk senter Nordland, Logopedisk senter Nordland, Statped nord, Nordland logopedlag, Høgskolen i Nesna og Universitetet i Bergen.

Referansegruppen hadde sitt første og eneste møte i januar 2011. Delta-kerne ble invitert til å drøfte organiseringen av masterprogrammet, det faglige innholdet i form av læringsutbytte med pensum og vurderingsordning som var foreslått i utkastene til emneplaner for logopediske emner, praksis, språkvitenskap og masteroppgave. Emneplanene for rådgivning og for vitenskapsteori og

forskningsmetode ble også presentert, selv om disse var identiske med allerede vedtatte emneplaner ved UiNs master i tilpasset opplæring. Etter at Høgskolen i Bodø fra 1. januar 2011 endret status til Universitetet i Nordland ble de funksjonene som referansegruppen i utgangspunktet var tiltenkt, ivaretatt av universitetets kvalitetssikringssystem.

PLANUTVIKLING

Arbeidsgruppen gikk raskt i gang med å utvikle studieplanen for masterprogrammet i logopedi. Siktemålet var å fremlegge et planutkast til studiekvalitetsutvalgets møte 2. desember 2010 og den endelige studieplanen med emnebeskrivelser til utvalgets møte i januar 2011.

Målgruppen for studiet var generelt potensielle søkere som ønsket å skaffe seg høyere utdanning innenfor logopedi med vekt på kartlegging, undervisning, rådgivning og behandling. I særlig grad så man for seg at en mastergrad i logopedi kunne fremstå som en attraktiv mulighet som videreutdanning for førskolelærere, lærere og spesialpedagoger som oppfylte kravene til faglig relevante forkunnskaper, og som kunne tenke seg å arbeide innenfor det logopediske fagområdet.

Planarbeidet tok utgangspunkt i at masterstudiet i logopedi skulle ha en praktisk-teoretisk spesialpedagogisk profil med et individ- og systemrettet perspektiv. Studiet skulle gi kandidatene teoretisk kunnskap i grunnleggende språkvitenskap og kommunikasjonsteori, språk- og kommunikasjonsvansker samt tale- og artikulasjonsvansker i førskole-, skole- og voksenalder med henblikk på praktisk anvendelse i arbeidet som logoped. Sentralt i dette sto i første rekke innsikt i og praktisk erfaring med individrettet diagnostisering og kartlegging, rådgivning, rehabilitering og tidlig intervensjon, men også en mer systemrettet tilnærming gjennom tverrfaglig samarbeid og evaluering av logopediske tiltak innen utdannings- og helsesektoren. Gjennom vitenskapsteori og forskningsmetode skulle kandidatene gis innsikt i pedagogisk forskning, slik at de var i stand til selv å plan-

legge og gjennomføre et empirisk forskningsprosjekt. I første omgang gjaldt dette deres eget masterprosjekt, i neste omgang gjennomføring av endrings- og utviklingsarbeid i fremtidig funksjon som logoped.

Følgende modell viser hvordan studieprogrammet for å oppnå mastergrad i logopedi ved UiN er organisert (Universitetet i Nordland, 2011b):

1. studieår		2. studieår	
Høst	Vår	Høst	Vår
Logopediske emner (40 stp)		Masteroppgave i logopedi (30 stp)	
Praksis (10 stp)			
Språkvitenskap for logopeder (10 stp)	Vitenskapsteori og forskningsmetode (20 stp)		
	Rådgivning (10 stp)		

Studiet tar sikte på at kandidatene gjennom sin praksis skal gis selvinnsikt og forståelse for egen logopedisk yrkesutøvelse og utvikle sin yrkesetiske og profesjonelle plattform. Dette realiseres ved to uker praksis i tilknytning til hvert av de fire logopediske emnene:

- Afasi og kognitive vansker etter hjerneskade
- Språk- og talevansker
- Stemmevansker
- Taleflytvansker

Etter oppnådd mastergrad i logopedi forventes det at kandidaten vil være i stand til å analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i det logopediske fagfeltet, og til å anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter. Disse forventningene danner også bakgrunn for utformingen av studiets foreskrevne læringsutbytte som er nedfelt i emneplanene og angitt for hvert av emnene. Emneplanene er underlagt årlige revisjoner med særlig vekt på pensum og eksamen.

FAGLIG KOMPETANSE

Det ble tidlig bestemt at emnet vitenskapsteori og forskningsmetode skulle samkjøres faglig med tilsvarende emne innen master i tilpasset opplæring, og at institusjonen følgelig allerede hadde god faglig kompetanse på dette emneområdet. Professor Torbjørn Nordgård ble engasjert som professor II i 20 % stilling fra 1. januar 2011 med ansvar for planutvikling og undervisning i emnet språkvitenskap, og logoped Marit Grepperud ble engasjert i halv stilling studieåret 2011-2012 med særlig ansvar for praksisorganisering og oppbygging av et logopedfaglig mediatek med relevant utstyr, tester og kartleggingsmateriell.

Siden høgskolen fullstendig manglet logopedfaglig forskningsmiljø, startet jakten på personer som hadde høy nok kompetanse til å kunne være emneansvarlig for logopediske emner. Dette ble en lang og vanskelig prosess hvor det tydelig kom frem at det er et meget lite antall personer i Norge som kan skilte med logopedfaglig doktorgrad. Til slutt lot førsteamanuensis Irene Bele ved Høgskulen i Volda seg overtale til et engasjement i II-stilling med 20 % fra 1. april 2011 til 31. juli 2012.

Høsten 2011 ble det lyst ut inntil to stillinger som professor i logopedi med søknadsfrist 15. januar 2012, men ved kommisjonsvurderingen av søkerne ble bare Irene Bele vurdert som kvalifisert for professorat. Hun tiltrådte i halv stilling som professor i logopedi fra 1. august 2012. Ett år etter oppstart av masterstudiet manglet det med andre ord halvannen stilling innenfor det logopediske kompetanseområdet som fortsatt måtte dekkes inn ved kvalifiserte forelesere fra andre institusjoner.

Med dette som bakteppe ble det etter initiativ fra programansvarlig i januar 2014 foretatt en vurdering av hvorvidt masterstudiet i logopedi tilfredsstilte kravene til akkreditering, og etter interne utredninger kom man frem til at akkrediteringsgrunnlaget var tilstrekkelig ivaretatt. Høsten 2014 ble det så utlyst stilling

som førsteamanuensis i logopedi uten at kvalifiserte søkere meldte seg, og sommeren 2015 ble stipendiatstilling i logopedi lyst ut.

Ettersom UiNs masterstudium i logopedi kom i gang ved initiativ fra Kunnskapsdepartementet med kort frist for oppstart og uten at et internt faglig miljø var innrettet mot studiet, slik det vanligvis er når universitetet selv er initiativtaker, har man i betydelig større grad enn ellers vært henvist til å benytte fagpersonell som ikke har sitt daglige virke ved UiN. I første rekke gjelder dette de to søylene professor Irene Bele i halv stilling og professor Torbjørn Nordgård i II-stilling, men i høy grad også eksterne forelesere innenfor ulike temaer. Dette har vært meget godt kvalifisert fagpersonell fra andre universiteter og høyskoler, kompetansesentre og rehabiliteringsenheter, til dels blant de fremste i landet innen sitt fagområde. Til tross for tidvis belastende reiser og kommunikasjonsmessige utfordringer vinterstid har de kommet tilbake år etter år som uunnværlige bidragsytere og sikret den faglige kvaliteten under oppbyggingen av UiNs masterstudium i logopedi (vedlegg 1).

Rent administrativt har dette medført at studieorganiseringen ble et meget komplisert og tidkrevende puslespill for å få sydd sammen de elementene som skulle utgjøre programmet for hver enkelt studiesamling, avhengig av når de tilreisende foreleserne kunne innpasse sitt bidrag til UiN i sine ordinære gjøremål. Det måtte derfor alltid foreligge en plan B for det tilfelle at noe skar seg i det oppsatte programmet, slik det av og til skjedde.

5 ORGANISERING OG FAGLIG INNHOLD

Masterstudiet i logopedi ved UiN er et akademisk studieprogram over to år med et omfang på 120 studiepoeng. Det er organisert som et samlings- og nettbasert heltidsstudium som forutsetter aktiv medvirkning fra kandidatene i samhandling med forelesere og medstudenter også mellom samlingene. Det er lagt opp til en veksling mellom teori og praksis ved at det før praksis gis innførende teoriundervisning innen det enkelte logopediske emnet, for så å følge opp med ytterligere teoriundervisning etter avsluttet praksis. Studentene har da egne praktiske erfaringer som teorien kan relateres til, noe som gir et bredere og dypere forståelsesgrunnlag.

SAMLINGSOMFANG

Undervisningen ved masterstudiet er organisert i samlingsuker med oppstart mandag etter lunsj og avslutning fredag ved lunsj av hensyn til kommunikasjonsmidler og et ønske fra studentene om færrest mulig overnattingsdøgn, men med innslag av ettermiddags- eller kveldsundervisning. Første semester består av fire logopedfaglige samlinger og to uker praksis, mens andre semester innbefatter to logopedfaglige samlinger, tre metodesamlinger og fire uker praksis. Tredje semester omfatter to logopedfaglige samlinger, to metodesamlinger og to uker praksis. Arbeidet med masteroppgaven er lagt til fjerde semester, og i dette semesteret avholdes det bare en dagssamling i februar med obligatorisk muntlig fremlegg av eget masterprosjekt (vedlegg 2).

SAMLINGSPROGRAM OG FAGLIGE ARBEIDSKRAV

Det faglige innholdet på samlingene er meget variert. I første semester er emnet språkvitenskap for logopeder gitt forholdsvis mye undervisningstid siden man ikke kan forutsette at kandidatene har studert elementære språkvitenskapelige emner tidligere. Emnet skal gi kandidaten kjennskap til allmenne språkvitenskapelige begreper og teorier primært anvendt på norsk språk, og det avsluttes med eksamen til jul. I tillegg undervises det i de logopedfaglige emnene afasi og kognitive vansker etter hjerneskade og språk- og talevansker, siden dette er fokus for de to første praksisperiodene. Det gjennomføres også et obligatorisk sertifiseringskurs i Reynells språktest for dem som ikke allerede er sertifisert.

Praksis og hovedtyngden av undervisningen innen emnet stemmevansker er lagt til andre semester, og her kommer også rådgivning og vitenskapsteori og forskningsmetode inn som nye emner. Mens rådgivning har som siktemål å styrke kandidatenes selvinnsett og forståelse for hvordan egen rådgivning kan påvirke andre og bidra til utvikling av deres yrkesetiske og profesjonelle plattform, har vitenskapsteori og forskningsmetode som formål å gi kandidatene innsikt i pedagogisk forskning og gjøre dem i stand til å planlegge et metodisk og vitenskapsteoretisk forsvarlig forskningsprosjekt. Undervisningen i emnet taleflytvansker er lagt til tredje semester, men med en introduksjon til emnet før studentene leverer sine prosjektskisser mot slutten av andre semester. De vedlagte eksemplene på samlingsplaner for de tre første semestrene for kull 2013 illustrerer hvordan undervisningen var tilrettelagt (vedlegg 3).

Det er et overordnet krav i universitets- og høgskolesammenheng at eksamensordningen skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd det foreskrevne læringsutbyttet. Studieprogrammet for UiNs master i logopedi består av fem emner inkludert masteroppgave, noe som innebærer en oversiktlig studiestruktur og muliggjør en relativt klar samforståelse mellom aktørene om hva læringsutbyttet innebærer og hva som kreves av dem for at det skal oppnås.

Emnet språkvitenskap for logopeder avsluttes i første semester, og vurderingen består av obligatorisk arbeid og en 6 timers skoleeksamen. Fordypningen i logopediske emner går over tre semestre hvor det ved slutten av andre semester avholdes en skriftlig skoleeksamen på 6 timer som omfatter de tre første logopediske emnene. Ved slutten av tredje semester leveres en oppgave hvor erfaringene fra praksis i det fjerde logopediske emnet blir faglig analysert ut fra fastsatte kriterier (vedlegg 4).

I tillegg til disse vurderingene er det flere refleksjonsnotater, det er obligatorisk arbeid i statistikk, en metodologioppgave og til slutt selve masteroppgaven med obligatorisk presentasjon av eget masterprosjekt for medstudenter, og som vurderes av to interne sensorer som følger presentasjonen (vedlegg 5).

PRAKSIS

Master i logopedi ved UiN har en omfattende praksiskomponent med én praksisperiode på to uker knyttet til hvert av de fire logopediske emnene. Mangelen på logopeder i hele landsdelen gjorde det utfordrende å skaffe tilstrekkelig mange relevante praksisplasser, og det gjorde ikke saken bedre at UiNs henvendelser til enkelte av de statlige og fylkeskommunale institusjonene i Nord-Norge ble møtt med at de var blitt informert om å prioritere logopedistudenter fra Universitetet i Tromsø. Institusjoner lengre sør i landet strakk seg imidlertid langt for å avhjelpe situasjonen, og UiN fikk både dekket behovet for praksisplasser og knyttet verdifulle kontakter med dyktige fagmiljøer over det ganske land.

I utgangspunktet forsøker UiN å skaffe praksisplasser så nær den enkelte students hjemsted som mulig, men denne intensjonen lar seg ikke alltid gjennomføre. Praksisstedene har vært rehabiliteringsenheter, PPT, voksenopplæring, kommunale logopeder, logopediske sentra, Statped midt og ikke minst Statped sørøst, det tidligere Bredtvet kompetansesenter. Situasjonen ble noe forverret

ved at Statped nord som følge av omorganisering ikke kunne tilby UiN praksisplasser for studentkullene som ble tatt opp i 2013 og 2014.

Masterstudiets praksis er i sin helhet obligatorisk med krav om 100 % fremmøte, og den har i vesentlig grad vært rettet inn mot utvikling av praktiske ferdigheter og evne til egenrefleksjon. Det leveres et refleksjonsnotat etter hver av de tre første praksisperiodene hvor egne praksisferdigheter blir drøftet ut fra fastsatte kriterier (vedlegg 6). Ved slutten av andre semester leveres en mappeoppgave hvor praksiserfaringene blir logopedfaglig analysert.

Praksis innenfor hvert av de tre områdene afasi og kognitive vansker etter hjerneskade, språk- og talevansker samt stemmevansker gjennomføres fortrinnsvis i en sammenhengende periode på to uker, og det oppnevnes en praksisveileder ved hvert praksissted. I særskilte tilfeller kan praksisperioden gjennomføres som delvis punktpraksis med til sammen 10 dager à 7 1/2 timer. Det legges stor vekt på egenpraksis med både før- og etterveiledning hvor kartlegging, diagnostisering, planlegging og gjennomføring blir drøftet og evaluert (vedlegg 7).

Det er lagt opp til at minst én praksisperiode gjennomføres som utenlandsopphold slik at kravet til internasjonalisering ivaretas. Ved UiN gjelder det praksis i taleflytvansker i 3. semester som blant annet består av en tre dagers workshop ved Michael Palin Center for Stammering Children (MPC) i London. Hovedansvarlig for kontakten, kontraktsinngåelsen og informasjonsutvekslingen med MPC har vært seniorrådgiver Fredrik Bokstap, og han har også forestått den rent administrative tilretteleggelsen og hvert år fulgt studentene til London sammen med én fra fagpersonalet.

Tilbakemeldingene fra studentene indikerer at dette tilbudet må betraktes som meget vellykket. MPC hadde bedt dem vurdere kursoppholdet på en skala fra 1 (poor) til 5 (excellent) ut fra presentasjon, nytte og omfang. Så godt som samtlige studenter på de to kullene 2012 og 2013 som er med i denne rapporten, skåret 5 på alle tre indikatorene, og med kommentarer som blant annet:

«Perfect match between lecturing, practical tasks, discussions, questions and video.»

Også UiN gjennomfører studentevaluering i etterkant av oppholdet med henblikk på organisering, læringsutbytte, relevans, forarbeid og annet. Organiseringen er blant annet omtalt som «veldig god og ryddig både fra UiN og MPC», men flere påpekte at dagene kunne bli vel lange og intensive. De hadde gjerne sett at kurset hadde vært forlenget med 1-2 dager. Læringsutbyttet blir gjennomgående omtalt som «svært godt», og én fant å måtte bruke sterkere ord: «Her er det ønskelig å bruke store ord, så: Ubeskrivelig bra! Lærte verdifulle strategier og gode kommunikasjonsmetoder.» En annen uttrykte seg slik: «Stort faglig utbytte. Kombinasjonen mellom å lese heftet fra MPC før jeg dro, en fantastisk dyktig kursholder, og øvelser underveis i kurset gjorde dette meget lærerikt.»

Det ble også spurt om relevans i forhold til master i logopedi og norsk logopedisk praksis. Her var de gjennomgående kommentarene: «Svært relevant», «Meget relevant» og mest brukt «Veldig relevant». Forarbeidet ble omtalt som «godt», og at det var lurt med egeninnsats i forkant av oppholdet. Det ble også fremhevet som en stor fordel at de måtte sette seg inn i manualen til MPC før de dro. Under «annet» kom det frem at de i tillegg gjerne skulle hatt kurset for ungdommer og voksne som stammer. Etter fullført kurs fikk de kursbevis, noe det også ble satt pris på: «Utrolig inspirerende å høre om metoden, og veldig bra å få "diplom" på det.»

Studenter har også offentlig uttalt seg positivt om dette praksisoppholdet. Under tittelen «Tre uforglemmelige dager ved Michael Palin-sentret i London 2013» skrev Ann-Helen Gabrielsen (2014) i Norsk Tidsskrift for Logopedi blant annet: «Tenk å være så heldig! Jeg kunne like gjerne vunnet en fantastisk reise. Slik følte jeg det når UiN presenterte det faktum at vi, logopedstudentene på kull 2012, skulle få reise til Michael Palin-sentret i London i siste praksisperiode. For en premie!» Av det litt mer humoristiske slaget var følgende utsagn: «Vi var alle

aktive medspillere i den kunnskapen som utspant seg. Til og med UiNs studieadministrasjon ble engasjert.» Hun konkluderer med at workshopen har vært en «uforglemmelig og rik opplevelse». Jeanette Solhaug (2015) uttalte på UiNs hjemmeside at praksisoppholdet ved MPC hadde vært «et minne for livet, med god faglig påfyll, samt sosiale opplevelser.»

MASTEROPPGAVEN

Tema for masteroppgaven skal ha utgangspunkt i det logopediske fagområdet, og studentene skal gjennomføre et selvstendig, avgrenset forskningsprosjekt under veiledning. Arbeidet med masteroppgaven er prosessorientert med prosjektskisse, prosjektbeskrivelse og metodologisk oppgave i forkant av eget forskningsarbeid. Det skal gjennomføres en empirisk undersøkelse som danner grunnlag for faglige analyser.

Forarbeidet til masteroppgaven starter allerede i andre semester med innlevering av prosjektskisse som danner grunnlag for godkjenning av tema og tildeling av veileder. Deretter utarbeides en prosjektbeskrivelse ut fra fastsatte kriterier (vedlegg 8) som foregges veileder til godkjenning. Individuell og gruppebasert veiledning gis primært på samlingene, men foregår også ved bruk av e-post og det elektroniske klasserommet. I tredje semester leveres en metodologisk oppgave hvor eget forskningsprosjekt presenteres og analyseres i lys av relevant vitenskapsteoretisk og forskningsmetodisk teori (vedlegg 9).

I stedet for muntlig eksamen ved slutten av fjerde semester presenterer kandidatene sitt masterprosjekt for medstudentene og to interne sensorer i februar, noe som både gir medlæring og nyttige innspill for det videre arbeidet med prosjektet før den 30 studiepoengs masteroppgaven leveres i mai. Masterprosjektene har til nå hatt en viss overvekt av temaer relatert til afasi og språkvansker, men både stemmevansker og taleflytvansker har vært omhandlet, slik det fremgår av oversikten over leverte masteroppgaver i logopedi for kullene 2011, 2012 og 2013 (vedlegg 10).

6 GJENNOMSTRØMMING OG EVALUERING

Masterstudiet i logopedi ved UiN har 20 studieplasser, og både søkning og gjennomføring frem til 2015 har vært noe variabel, slik følgende tabell viser:

Opptaksår	Antall opptatte	Møtt til studiestart	Fullført på normert tid	Fortsatt aktive
Høst 2011	22	19	16	
Høst 2012	18	10	8	
Høst 2013	15	12	11	
Høst 2014	17	15		13
Høst 2015	20	16		16

Tabellen viser også at det tidvis har vært stort sprik mellom antallet som har takket ja til studieplass, og de som faktisk møtte på første samling. For å avklare om det var noe UiN kunne gjøre for å motvirke dette misforholdet, ble det høsten 2012 foretatt en ringerunde til dem som i utgangspunktet hadde bekreftet studieplassen, men likevel ikke møtte ved studiestart. De fleste oppga valg av annet studium eller manglede innvilgning av permisjon fra arbeidsgiver som årsak til uteblivelsen.

Frafallet i løpet av studiet har vært relatert til kandidatens egen helsetilstand eller problemer med å kunne kombinere jobb og studium. Det siste er en naturlig følge av at masterstudiet i logopedi ved UiN er et samlingsbasert fulltidsstudium over to år som ikke er innrettet mot gjennomføring i kombinasjon med jobb. Den muligheten har andre institusjoner imøtekommet i samme tidsrom ved å tilby master i logopedi som deltidsutdanning.

EVALUERING AV UINS MASTERSTUDIUM I LOGOPEDI

Studieprogrammet evalueres årlig av programansvarlig og av studentene gjennom emneundersøkelser. Evalueringene inngår som en del av universitetets kvalitetssikringssystem og bidrar til revidering og justering av så vel den organisatoriske som den faglige delen av studiet. Det er gjennomført relativt omfattende midtveis- og sluttevalueringer, tidvis også mer begrensede samlingsevalueringer angående organisering, faglig innhold, læringsutbytte og en rubrikk for annet.

Organiseringen ble gjennomgående omtalt som veldig god med variert program og fin balanse mellom arbeidsøkter og pauser. Det ble likevel av flere påpekt at de dagene hvor det var Reynell-kurs på kveldstid, ble litt for lange og tunge. Alternativet til lange dager var at kurset ble gitt som en ekstra samling, men det var det ingen som ønsket.

Faglig innhold ble ansett som svært bra med meget dyktige forelesere som visste hvordan de skulle formidle fagstoffet på en tydelig og inspirerende måte, og både interne og eksterne forelesere fikk meget gode skussmål i studentevalueringene.

Vurderingen av *læringsutbyttet* varierte naturlig nok fra student til student, alt etter hvor godt faglig forberedt de hadde vært til forelesningene, men de fleste vurderte det som veldig bra og at de lærte mye hver dag. Noen påpekte at «hodet blir litt tomt på slutten av dagen», og at det kunne bli mye lærestoff komprimert på en uke, men slik vil det nødvendigvis være ved samlingsbaserte studier hvor fagpresentasjonen rent tidsmessig må konsentreres og komprimeres.

Under *Annet* fremkom mer generelle kommentarer av ulik art, men hvor tidspunkt for utdeling av støtteark var en gjenganger. De ønsket gjerne at støttearkene forelå på Fronter før de reiste til samlingen, slik at de enkelt kunne skrive dem ut hjemme, noe UiN vanskelig kunne imøtekomme ettersom det ville medføre inngripen i den enkelte forelesers forberedelser.

Midtveis- og sluttevalueringene innebærer utfylling av et standardskjema hvor studentene skal foreta vurderinger av følgende områder med mulighet for kommentarer og endringsforslag på en skala fra 1-5 med 5 som beste skåre:

- Positive tilbakemeldinger
- Læringsutbytte
- Pedagogiske metoder
- Læringsmiljø
- Pensum
- Veiledning
- Eksamen
- Annet

Den samlingsbaserte studiemodellen medførte at undervisningen i enkelte emner ble konsentrert til få samlinger med kort mellomrom, noe som vanskeliggjorde midtveisvurderinger. Studentene ga uttrykk for at de ikke hadde grunnlag for å foreta noen adekvat vurdering på det aktuelle tidspunkt i studiet, så her vises det til sluttevaluering for hele studiet for kull 2011-2013 og kull 2012-2014.

Kull 2011-2013 var den første studentgruppen ved masterstudiet i logopedi ved UiN, og må vel derfor til en viss grad sies å ha vært både pionerer og forsøksstudenter, men det var likevel overraskende mange kommentarer under *positive tilbakemeldinger*:

- «Studiet generelt har vært gjennomført med en god struktur og organisering. Meget bra og høyt faglig nivå i forelesningene gjennomført av interne og eksterne forelesere. Positivt med intensivering i de ulike emnene (logopediske emner, vitenskapsteori og forskningsmetode og rådgivning). Ting ble tatt kjapt opp når det var nødvendig.»
- «Svært fornøyd med logopedistudiet. Vi var første kull i Bodø og det gikk veldig greit. Fin oversiktighet og program for forelesninger og tema. Smart å starte med «Stemmeøvelser» - god anledning til å bli bedre kjent.»
- «Logopedistudiet var både lærerikt og interessant. At det var samlingsbasert synes jeg var positivt, men jeg kunne tenkt meg enda flere samlinger.»

- «Dette var et fantastisk flott studium, og jeg synes det var flinke og faglig dyktige forelesere i alle fagområdene innen logopedien. Jeg gledet meg til hver eneste forelesning, og å reise bort i praksis var jo en liten ferie.»
- «Det har vært gode forelesere – føler meg privilegert. Stort sett flotte praksisplasser som har tatt godt imot studentene og vært villige til å lære videre. Jeg synes også at damene på Spesialpedagogisk senter var fantastiske til å lære fra seg samt inspirere.»

Pedagogiske metoder omhandlet relevans, nivå og variasjon både for undervisning og praksis. Her varierte svarene mellom 3 og 5 på samtlige variabler, og det var ingen kommentarer. *Pensum* omfattet relevans, tilgjengelighet og nivå. Også her vekslet svarene mellom 3 og 5, og det var både generelle kommentarer og forslag til endringer. Kommentarene gikk på at «pensum stort sett har vært veldig bra», men at det var «litt tungt å lese på engelsk, men siden det nesten ikke finnes litteratur på norsk, så tar man det som er." Noen ønsket mer litteratur om språkvansker, og flere mente at den ene boken i språkvitenskap var for komplisert. *Eksamen* ble vurdert i forhold til organisering og nivå, og svarene befant seg mellom 3 og 5 med klar overvekt på 5. Endringsforslagene gikk på ønske om flere deksamener innenfor de logopediske emnene, og at skoleeksamen i språkvitenskap burde utvides til 6 timer.

Læringsutbytte innbefattet relevans, nivå og egen måloppnåelse. Skårene varierte fra 4 til 5, også her med klar overvekt på 5, og «godt læringsutbytte fra hele studiet» ble fremhevet av flere. Vurderingskriteriene for *læringsmiljø* var motivasjon, delaktighet og trivsel, og i likhet med de fleste andre områdene, varierte skårene mellom 4 og 5 med klar overvekt på 5. Det «flotte samspillet mellom lærere og klasse», og det «fantastiske miljøet i klassen fra første dag», ble fremhevet av flere, likeledes at de hadde opplevd en sjelden «delekultur i universitetsammenheng». Det var «mye humor og lite selvhøytidelighet» i gruppen, noe som også ga rom for gode refleksjoner og diskusjoner.

Veiledning hadde indikatorene relevans og egen måloppnåelse, og skårene varierte mellom 4 og 5 på begge disse, og med klar overvekt på 5. Det ble påpekt at «veilederens tilgjengelighet og snarlige konstruktive tilbakemelding» var av uvurderlig betydning gjennom hele prosessen. De mer kritiske kommentarene gikk på ønsket om å kunne benytte eksterne biveiledere, og én ga uttrykk for at veilederen hadde vært «for utydlig og lite konstruktiv».

Under *annet* ble det særlig fremmet ønsker om lengre praksisperioder og påpekt at undervisningen innen vitenskapsteori burde vært gitt for masterstudentene i logopedi alene, ikke sammen med studentene ved master i tilpasset opplæring. Det var en løsning man hadde grepet til for at studiet skulle kunne starte opp som forutsatt høsten 2011, og som i utgangspunktet syntes greit for to så nærliggende fagområder. En medvirkende årsak til misnøyen var at da studentene ved master i logopedi i samsvar med studieplanen skulle begynne undervisningen i vitenskapsteori og forskningsmetode andre semester, viste det seg at ståstedet for de to studentgruppene langt fra var det samme: Master i tilpasset opplæring hadde startet sin undervisning i emnet allerede i første semester, så behovet for tilpasninger ble avgjort betydelig større enn forventet.

Med bakgrunn i de endringsforslagene som fremkom underveis og avslutningsvis for kull 2011-2013, ble det foretatt vesentlige endringer i pensumlitteraturen, og eksamen i språkvitenskap ble omgjort til en 6 timers skoleeksamen (Universitetet i Nordland, 2014). Undervisningen i vitenskapsteori og forskningsmetode ble fra og med kull 2012 gitt adskilt fra tilsvarende undervisning ved master i tilpasset opplæring, med unntak for temaene forskningsetikk og skrivning av masteroppgave, hvor de to studentgruppene hadde samme utgangspunkt. Ønsket om eksterne biveiledere kunne derimot ikke imøtekommes ettersom biveileder bare benyttes når studenten er knyttet til en ekstern forskers forskningsprosjekt, og av tidsmessige årsaker var utvidelse av praksisperiodene ikke gjennomførbart.

Sluttevalueringen fra kull 2012-2014 indikerte at de endringene som ble foretatt, fungerte etter hensikten. På alle vurderingsområdene med gradert skala varierte svarene mellom 4 og 5 på samtlige variabler, og det forelå ingen endringsforslag bortsett fra også denne gang et ønske om lengre praksisperioder. Eksempler på positive tilbakemeldinger var:

- «Jeg har svært positive erfaringer fra studiet i logopedi, og er meget fornøyd med studiets oppbygging.»
- «Den samlingsbaserte organiseringen var praktisk, og ga rom for høy egenaktivitet mellom samlingene og praksisperiodene. Det var svært nyttig!»
- «Jeg opplevde at jeg fikk god oppfølging i studieperioden, og ikke minst god veiledning i arbeidet med masteroppgaven.»
- «Veiledningen var langt over mine forventninger. Jeg opplevde en genuin interesse for oppgaven min og fikk gode konstruktive tilbakemeldinger.»

Evalueringen fra kull 2013-2015 var ikke gjennomført da arbeidet med foreliggende rapport ble avsluttet, men Jeanette Solhaug (2015) uttalte på UiNs hjemmeside at «forventningene har i aller høyeste grad blitt innfridd». Videre nevnte hun at samlingene var «intensive og krevende, men veldig lærerike», og at det for henne virket som om at det var blitt «leid inn forelesere fra hele landet for å gi oss best mulig utbytte av samlingene». Høsten 2014 svarte 100% av kull 2013 på NOKUTs Studiebarometeret for 2014, og master i logopedi ved UiN skåret over gjennomsnittet av alle spesialpedagogiske masterstudier på så godt som samtlige områder som ble etterspurt (vedlegg 11).

Fra praksisstedene for våre studenter mottar vi også positive tilbakemeldinger. Et eksempel på dette er følgende utsagn i en e-post etter en praksisperiode: «Som vanlig, får jeg vel si, så er det dyktige og vel forberedte studenter vi møter fra dere.» Fulgt opp med: «Vi tar gjerne imot flere studenter fra dere!» Dette skulle indikere at den bevisste vekslingen mellom teori og praksis har fungert etter hensikten.

I sum etterlater evalueringene inntrykk av at studentene har vært fornøyde med masterprogrammet i logopedi ved UiN, og at det har bidratt til den tilskittede kompetansehevingen innen fagområdet. De endringsforslagene som fremkom, er blitt nøye vurdert og fulgt opp av UiN i den grad dette har vært faglig og praktisk gjennomførbart.

7 AVSLUTTENDE BETRAKTNINGER

Organiseringen av masterstudiet i logopedi som et samlingsbasert fulltidsstudium over to år ser ut til å ha hatt en gunstig effekt på studentenes læringsutbytte. Den meget intensive undervisningen på samlingene og muligheten til fordypning i teorigrunnlaget understøttet av veiledning i mellomperiodene har bidratt til både dybde og bredde i den enkeltes faglige forståelse og innsikt. At språkvitenskap for logopeder gis allerede i første semester, gjør at kandidatene helt fra starten av studiet erverver forståelse for og ferdigheter i å anvende språkvitenskapelig teori og analysemetoder på logopedisk relevante problemstillinger. Denne språklige basiskunnskapen gjør studentene i stand til å reflektere kritisk over funksjonelle og strukturelle sider ved språket, og den er anvendelig innenfor flere av de logopediske emnene.

Bestrebelsene etter å se og å skape sammenheng mellom teori og praksis er forsøkt ivaretatt og styrket ved at det gis teoretisk innføring i det aktuelle emnet før praksisperioden og ytterligere oppfølgende teoriundervisning i etterkant av den. Tilbakemeldingene både fra studentene og praksisstedene indikerer at UiN har lyktes med å innfri disse intensjonene.

Praksiskomponenten i dette masterstudiet er meget omfattende, og den generelle mangelen på logopediske praksisplasser i hele landet har medført at praksisorganiseringen må sies å ha vært logopedistudiets «akilleshæl». Omorganiseringen av Statped har ytterligere vanskeliggjort tilgangen på relevante praksisplasser, og da særlig i Nord-Norge, og det er å håpe at dette bedres når den er gjennomført. Kanskje åpner det seg da også muligheter for å se nærmere på masterstudentenes uttalte ønske om utvidet praksis, et ønske som er forståelig ut fra

det logopediske arbeidsfeltets spennvidde og logopedens yrkesmessige særegenhet. I det minste er det å håpe at man kommer bort fra å måtte erstatte ordinær praksis med punktpraksis og/eller problembaserte casestudier.

Master i logopedi ved UiN har etablert seg som et krevende studium og er av studenter med erfaring fra andre masterstudier blitt betegnet som «monster-master». Betegnelsen henspiller nok ikke bare på et omfattende pensum hvor svært mye av faglitteraturen er på engelsk, men kanskje også på omfanget av samlinger, intensiteten på og mellom dem, den nære sammenvevingen av teori og praksis og graden av obligatorisk deltakelse. Ganske sikkert er også den omfattende vurderingen av læringsutbyttet med på å underbygge inntrykket, med skoleksamener, refleksjonsnotater, obligatoriske arbeider, muntlige fremlegg, metodologioppgave og selve masteroppgaven, alt i løpet av to hektiske studieår. Den tett oppfølgende veiledningen og kravet til den enkelte om hele tiden å yte sitt beste har kanskje også bidratt til betegnelsen.

Ved etableringen og i startfasen for masterstudiet i logopedi ved UiN var universitetets manglende logopediske fagmiljø en utfordring. Gjennom engasjement av et stort antall fagpersoner med spisskompetanse og omfattende praktisk erfaring innenfor de ulike temaområdene som de logopediske emnene består av, har det kvalitative nivået på undervisningen likevel hele tiden vært meget høyt, noe som også klart fremgår av studentenes vurderinger. Med tanke på videre utvikling av masterprogrammet vil det imidlertid være avgjørende at man lykkes med å bygge opp et logopedfaglig forskningsmiljø internt ved universitetet.

REFERANSER

- Aarbakke, J. (2010, 26. november). Øker fra 0 til 35. *Nordlys*, s. 5.
- Gabrielsen, A-H, S. (2014). Tre uforglemmelige dager ved Michael Palin-sentret i London 2013. *Norsk Tidsskrift for Logopedi* nr. 1.
- Høgskolen i Bodø, PHS. (2010). *Søknad om etablering av studiet «Master i Logopedi»*. Dekanvedtak-PHS. Sak 36/10.
- Høgskolen i Bodø. (2010a). *Etablering av nye studier 2011-2012 ved Profesjons-høgskolen*. Styrevedtak. Sak 87/2010.
- Høgskolen i Bodø. (2010b). *Etablering av master i logopedi ved Høgskolen i Bodø – rapportering om status*. Brev til Kunnskapsdepartementet 2010/266/400/JAT 15.11.2010.
- Høgskolen i Bodø. (2010c). *Opprettelse av masterstudium i logopedi – orientering*. Styrevedtak. Sak 106/2010.
- Kunnskapsdepartementet (2010). *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2011 for universiteter og høyskoler*. Oslo: Departementet.
- Nordland fylkeskommune (2010). *Logopediutdanning på Sør-Helgeland*. Sak 006/10.
- Norges forskningsråd (2014). *Utdanning og forskning i spesialpedagogikk – veien videre. Rapport fra Ekspertgruppen for spesialpedagogikk*. Oslo: Norges Forskningsråd.
- Solhaug, J.K. (2015). Universitetet i Nordlands hjemmeside. <http://www.uin.no/no/om-uin/fakulteter-og-sentre/phs/artikler/Sider/-Forventningene-har-i-aller-hoyeste-grad-blitt-innfridd.aspx>

- Universitetet i Nordland. (2011a). *Endelig godkjenning av studieplan for Master i logopedi*. Rektorvedtak. Sak 14/11.
- Universitetet i Nordland. (2011b). *Studieplan master i logopedi*.
- Universitetet i Nordland. (2014). *Studieplan master i logopedi*.
- Universitetet i Tromsø. (2010a). *Oppretting av logopedistudium ved Universitetet i Tromsø*. Saksutredning 2009/5584 KKI000/331. Sak S 41-10.
- Universitetet i Tromsø. (2010b). *Oppretting av logopedistudium ved Universitetet i Tromsø*. Styrevedtak 2009/5584. Sak S 41-10.
- Universitetet i Tromsø. (2010c). *Studieprogramporteføljen 2011/2012 og fastsetting av opptakstall, adgangregulering og måltall for studieprogresjon*. Saksutredning 2010/5198 BJO016/333. Sak S 51-10.
- Universitetet i Tromsø. (2010d). *Studieprogramporteføljen 2011/2012 og fastsetting av opptakstall, adgangregulering og måltall for studieprogresjon*. Styrevedtak 2010/5198. Sak S 51-10.

VEDLEGG

1. Oversikt over gjesteforelesere 2011-2015.
2. Oversikt over samlinger og praksis 1. og 2. studieår.
3. Samlingsplaner uke 45 2013, uke 10 2014 og uke 37 2014.
4. Kriterier PE320L.
5. Oversikt over arbeidskrav/eksamener kull 2013.
6. Kriterier PE322L.
7. Vurderingsskjema praksis.
8. Kriterier prosjektbeskrivelse.
9. Kriterier metodologioppgave.
10. Oversikt leverte masteroppgaver.
11. Studiebarometeret 2014.

